

Temanotat

Irak: Arabiske internflyktninger i Kurdistanregionen

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Temanotat **Irak: Arabiske internflyktninger i Kurdistanregionen**

SUMMARY

This report focuses on the social conditions for Arab IDPs in Kurdistan Region of Iraq. It is entirely based on information gathered during Landinfo's fact finding mission to Kurdistan Region of Iraq in October 2012. During the mission meetings were held with relevant sources, in addition to a gathering with some one hundred members of the population of internally displaced Iraqis of Arab origin. The situation of this population appears as safe, however in no way easy with respect to work and housing opportunities. A clear indication was given of the surrounding Kurdish community as largely welcoming towards the Arab internally displaced.

SAMMENDRAG

Dette notatet belyser sosiale forhold for arabiske internflyktninger i Kurdistanregionen i Irak (KRI). Det bygger i hovedsak på informasjon fremskaffet på Landinfos informasjonsinnhentingsreise til KRI i oktober 2012. På reisen ble det gjennomført intervjuer med relevante kilder og avholdt et folkemøte med deltakelse av ca. 100 internflyktninger som for en stor del hadde arabisk opprinnelse. Informasjonen som fremkom, indikerer at situasjonen for de arabiske internflyktningene er trygg, men ikke uten videre enkel. Samtidig som det kurdiske samfunnet fremstår som imøtekommende, må de fleste leve fra hånd til munn med dårlige arbeidsmuligheter og en vanskelig boligsituasjon.

INNHold

1. Innledning	5
2. Bosettings- og migrasjonsmønstre	6
3. Boligsituasjonen	8
4. Skoletilbud	9
5. Arbeidsmarked	11
6. Forholdet til lokalbefolkningen	12
7. Myndighetenes tilbud til de arabiske internflyktingene	14
8. Samlet inntrykk	14
9. Referanser	15

1. INNLEDNING

Dette notatet bygger hovedsakelig på informasjon fremskaffet på Landinfos informasjonsinnhentingstreise til Kurdistanregionen i Irak (KRI) i oktober 2012. På reisen ble det gjennomført intervjuer med relevante kilder, og ved hjelp av UNHCR ble det avholdt et folkemøte med deltakelse av ca. 100 internflyktninger som i hovedsak var arabiske irakere. Folkemøtet fant sted i en forstad til Erbil, på et servicesenter for lokale internflyktninger (Khabat Community Center). Dette senteret er drevet blant annet med bistand fra UNHCR og den svenske frivillige organisasjonen Qandil.

Notatet omhandler ulike sider ved internflyktingenes sosiale situasjon i KRI. Et annet temanotat fra Landinfo - ”Internt fordrevne irakeres muligheter for opphold i det kurdiske selvstyreområdet”, publisert i 2010 - tar for seg de formelle sidene ved internflyktingers innreise og opphold i KRI (Landinfo 2010).

I henhold til UNHCR (møte i Erbil oktober 2012) er 50-60 % av den totale internflyktningsbefolkningen i KRI arabiske irakere. UNHCRs anslag er basert på opplysninger de har fått fra de kurdiske selvstyremyndighetene (KRG).

Den svenske humanitære NGO-en Qandil (møte i Erbil oktober 2012), som arbeider i KRI, antok at det per 2011 bodde ca. 38 000 internflyktningsfamilier i KRI totalt. De fleste av disse familiene har kvinnelig overhode, som oftest fordi mannen er blitt drept eller invalidisert i forbindelse med konfliktene i landet. Det er fortsatt netto innflytting til KRI. Qandil mente at flyktingene som har ankommet fra Syria, ikke har hatt noen negativ innvirkning på det offentlige tilbudet til internflyktingene, da de syriske flyktingene har sitt eget tilbud blant annet gjennom FN. UNHCR viste til at alle flyktingene fra Syria befinner seg i leire.

UNHCR (2011) opererer med tilsvarende antall internt fordrevne som Qandil. Ifølge UNHCR bor det litt under 10 000 IDP-familier i Erbil provins. Kurdere er i flertall av disse, mens arabere er den nest største gruppen. Sulaymaniya provins har oppunder 9000 IDP-familier, og der er araberne i flertall, mens Dohuk har noe over 19 000 familier, bestående av hovedsakelig kurdere og kristne¹.

---

¹ Blant de kristne irakerne varierer det litt etter hvor i landet de kommer fra hvorvidt de kaller seg assyrere, kaldeere eller arabere.

Servicesenter for internflyktninger i Erbil-forstaden Khabat (Khabat Community Center).
Foto: Landinfo.

2. BOSETTINGS- OG MIGRASJONSMØNSTRE

I møte med Landinfo opplyste UNHCR at det ikke er noen spesielle mønstre i hvor de arabiske internflyktningene bosetter seg, utover det at de er avhengige av å bo der hvor det er mulig å finne arbeid. Siden de jobbmulighetene som finnes er spredt over større områder, er det ingen spesielle konsentrasjoner av bosetninger noe sted. Et lite unntak er Erbil-forstaden Khabat. Der bor det mange irakiske arabere fordi mange har bodd der siden 2003.

På spørsmål om det er mange av de arabiske internflyktningene som slår seg ned for godt i KRI, svarte UNHCR at det er vanskelig å si noe presist om dette da det ikke har vært særlig undersøkt. I sine retningslinjer for å vurdere irakiske asylsøkeres beskyttelsesbehov viser UNHCR (2012, s. 48-49) til at de fleste internflyktningene i KRI så langt har blitt værende der, til tross for at strømmen av internflyktninger inn i KRI har avtatt betydelig. UNHCR opplyste ellers på møtet med Landinfo at selv om internflyktningene ikke får overført PDS-kortet (matrasjoneringskortet), er det likevel mange av dem som kjøper fast eiendom i KRI. På grunn av regelverket kjøper de som regel via andre.

Qandil lot for sin del til å tro at de fleste arabiske internflyktningene har slått seg ned for godt.

Parallelt med at mange internflyktninger ser ut til å ta sikte på å la seg integrere på det stedet de har tatt tilflukt, er det ifølge IOM (2012, s. 10) vanlig at de "sirkelmigrerer". Familiemedlemmer, eller hele familier, vender periodevis tilbake til sitt opprinnelige bosted for å ta hånd om blant annet familieanliggender, fast eiendom eller forretning som de har der, for deretter igjen å vende tilbake til tilfluktsstedet hvor de nå bor permanent.

I møte med Landinfo uttalte IOM at de trodde flertallet av de mer velstående internflyktningene er kristne, og at de bor i den kristne bydelen Aikawa i Erbil. I denne gruppen er det flest som livnærer seg av eget foretak. De fleste har bra økonomi, og mange har solgt huset de bodde i på hjemstedet og kjøpt nytt i KRI. Enkelte ønsker å selge, men får ikke gjort det fordi huset deres er blitt okkupert av andre. De avventer i stedet situasjonen og leier husvære i KRI i mellomtiden.

UNHCR arrangerte et folkemøte med internt fordrevne arabiske irakere på Khabat Community Center i forstaden Khabat utenfor Erbil. Da Landinfos delegasjon ankom, satt en forsamling på over 100 personer og ventet i senterets bakgård. De fleste var kvinner og arabere, men det var også noen kurdere blant dem. Forsamlingen ble spurt om hvor de kommer fra, hva som var årsaken til at de hadde reist fra hjemstedet og hvordan de så på sin situasjon i KRI og på fremtiden.

Etter hva de oppmøtte fortalte, var de fleste fra Mosul og områdene rundt, og de hadde flyktet for å unnsnippe krig, terror og trusler – altså en generelt dårlig sikkerhetssituasjon. Jobber fantes det heller ikke på hjemstedet, og livet var, som de sa, ”bare blitt vanskelig”. De fleste hadde kommet til KRI i perioden 2005-2006.

Det fleste oppga at de ennå ikke hadde tenkt på å reise tilbake til Mosul. Det ville kun bli aktuelt hvis situasjonen bedret seg. Kun et fåtall sa de hadde vært innom Mosul for å sjekke forholdene.

Flere fortalte også at de hadde solgt sine hus i Mosul for å få råd til å flykte. Noe ønske om å selge hadde de ikke hatt, fordi den dårlige sikkerheten hadde sterkt redusert verdien på boligene, men det hadde likevel vært nødvendig. Enkelte hadde klart å kjøpe seg nytt husvære i Khabat.

Uttalelsene på møtet ga inntrykk av at de fleste ikke tenker på å flytte tilbake så lenge situasjonen på hjemstedet fortsatt er utrygg. Forholdene i KRI virker tilstrekkelig akseptable til at det går an å bo der på lengre sikt. De som selger huset sitt på hjemstedet, kan se ut til å satse på å bli permanent i KRI. Det at de fleste ser ut til å ha beholdt sin faste eiendom på hjemstedet, kan enten tyde på at de på sikt har tenkt å vende tilbake, eller at prisen på eiendommen er så lav at salgsinntektene uansett ikke vil dekke kostnadene knyttet til boligkjøp i KRI, og at de derfor ikke ser noe poeng i å selge. Dermed, kanskje utilsiktet, rir de to hester samtidig og ser det hele an.

Landinfos delegasjon på folkemøte i Khabat Community Center utenfor Erbil.
Foto: Landinfo.

3. BOLIGSITUASJONEN

De arabiske internflyktingenes boliger er etter UNHCRs oppfatning vanligvis av dårligere kvalitet enn den øvrige befolkningens. Internflyktingene har ingen spesielle bostedspreferanser – det er jobb- og boligmarkedet som avgjør hvor de bosetter seg. Mange ankommer alene, finner jobb og bolig og henter så familien. Det gis ingen organisert boligbistand, men mange skaffer seg et sted å bo via arbeidsgiver, familie og tidligere naboer.

Ifølge Qandil er boligsituasjonen det største problemet for de arabiske internflyktingene. Husleiene er høye – de ligger i snitt på mellom 150-200 USD i måneden – og det er få jobber. I Erbil er boligene billigst i byens utkantområder.

Man skaffer seg bolig enten ved å leie eller ved å bo hos slektninger. Det er ikke uvanlig at 2-3 familier deler leilighet i Erbil.

De arabiske internflyktingene som Landinfo snakket med på folkemøtet, opplevde husleien som det største problemet ved det å bo i KRI. Husleien lå på 300 000 dinarer (ca. NOK 1450/USD 255)² for en toroms leilighet, og det var for dyrt for de fleste. Hele lønna går med til å dekke husleien, og mange kommer på etterskudd med betalingen. Dét kan man klare i 2-3 måneder, men etter det blir man kastet ut. Flere hadde enten selv opplevd å bli kastet ut, eller de kjente noen som hadde blitt det:

Når vi blir kastet ut, drar vi til bekjente og andre steder i jakt på nytt sted å bo. Vi som kan, drar til slektninger og kjente her og ber om et sted å bo til vi

---

² Husleiene i Khabat er trolig lavere enn inne i Erbil by. Khabat ligger utenfor bykjernen og utenfor sjekkpunktet som kontrollerer trafikken inn og ut av Erbil.

finner på noe. Ofte blir vi boende der en god stund før vi klarer å skaffe nytt bosted. Det er ikke så lett å finne noe nytt når husleiene er så høye.

Myndighetene er imidlertid ikke delaktige i utkastelse, etter hva som ble fortalt.

Inntrykket Landinfo fikk, var at de fleste ikke så noen alternativer til dagens tilværelse:

Vi ønsker ikke å reise tilbake til krigen. Bare vi får løst problemet med bopel, så går det fint her. Sikkerheten er det viktigste for oss. Det er ikke noen andre utveier. Hvor skulle vi ellers dra? Det er her vi vil være.

Synspunktene som internflyktingene la frem, tyder på at de fleste er innstilt på å bli boende i KRI på lang sikt eller mer permanent. Boligproblemet ser ut til å være det som er mest kritisk, og er muligens det som i det lange løp avgjør hvorvidt det er mulig å stabilisere tilværelsen i KRI

Fra Khabat. Foto: Landinfo.

4. SKOLETILBUD

Etter UNHCRs oppfatning er skoletilbudet som gis til de arabiske internflyktingbarna, av samme kvalitet som ellers i KRI. Mangel på arabisk-språklige skoler gjør det imidlertid vanskelig for barn fra det arabiske miljøet å få tilgang til undervisning. Flere av skolene i KRI har undervisning i to til tre skift om dagen på grunn av plassmangel, og enkelte skift har undervisning på arabisk. Det er imidlertid høy frafallsprosent blant internflyktingbarn i skolen. Ettersom det arabiske undervisningstilbudet er utilstrekkelig, er det trolig et stort antall arabiskspråklige barn som blir nødt til å følge undervisning på kurdisk, dersom de skal få skolegang.

På spørsmål om de syriske flyktingene som den senere tid er kommet til KRI i store antall, konkurrerer om skoleplassene, svarte Qandil nei. Flyktingene fra Syria bor for seg selv i egne leire og får sine tjenester der.

Qandil opplyste at det i dag er tolv skoler i Erbil som gir undervisning på arabisk. I 2004 var det kun to skoler som hadde et slikt tilbud. Undervisning på arabisk blir gitt på alle trinn fra første til 12. klasse. Klassene er overfylte, med inntil 60 elever mot 45 normalt. Standard klasseromsareal er 16 kvm. I klassene med kurdiske elever er det rundt 45 elever, i de med arabiske er det rundt 55. Undervisningen går vanligvis på to skift, fra 0800-1230 og fra 1230-1700. Ifølge Qandil er undervisningsbehovet klart større enn tilbudet.

Et innslag på Alsumaira TV (2012) beskriver de fysiske forholdene på de arabiskspråklige skolene som dårligere enn på de kurdiskspråklige. Dette ble også nevnt av de kildene Landinfo konsulterte i Erbil. I TV-innslaget blir det videre poengtert at strømmen av flyktinger fra Syria til KRI forverrer plassproblemene for de arabisktalende skoleelevene.

I likhet med UNHCR mente Qandil at internflyktingbarna får tilsvarende undervisning som barn generelt i KRI. Samtidig er det enkelte forskjeller mellom skolesystemene i KRI og resten av landet. For eksempel er tidspunktet for årlig skolestart ulikt. Representanten for Qandil gikk ikke mer inn på det, men i henhold til en nyhetsartikkel på Kurdish Globe (Usman 2010), har en pensumreform i KRI fra 2008 (Jamal 2008) ført til at flere sider ved skolesystemene i KRI og resten av landet er blitt usynkroniserte. Ifølge Usman skal det nye kurdiske pensumet være tilpasset en inndeling i skoleåret i to semestre med hver sine eksamener, mens landet ellers har ett sammenhengende skoleår med eksamen til slutt. Qandils representant mente at skolepensumet i KRI er mer utdatert enn det som brukes i landet ellers. Overføring av vitnemål fra det øvrige Irak til KRI blir for øvrig godkjent i KRI, og denne prosessen kan sies å gå greit.

Språkforskjellen mellom arabisk og kurdisk kan være et problem, mente Qandils representant, men ikke uoverkommelig.

I en rapport fra 2012 viser IOM (s. 33) til at språkproblemer kan være en barriere for integrering av internflyktingbarn i skolen. IOM konkretiserer imidlertid ikke dette nærmere. Derimot skal det være en betydelig integreringsbarriere at internflyktinger som ikke har fått formalisert sitt opphold i KRI,³ går glipp av opptak ved universiteter i KRI. Disse vil ikke kunne få overført vitnemålene sine fra skolen de gikk på ved det opprinnelige bostedet (IOM 2012, s. 10). KRGs departement for internflukt og migrasjon (Department of Displacement and Migration), som er registreringsmyndigheten for internflyktinger i KRI, har tidligere uttalt til bl.a. Landinfo at det er enkelte internflyktinger som ikke blir registrert fordi de ikke er klar over at de er pliktige til å gjøre det (Utlændingesservice, Dansk Flyktningehjælp & Landinfo 2009, s. 17). Ifølge UNHCR (2012, s. 51) må man ha registrert seg hos myndighetene for blant annet å kunne sende barna på skole, ta lovlig arbeid og leie en bolig.

---

³ Se mer om dette i Landinfo 2010, bl.a. s. 6-9.

De fleste skolene som arabiske barn går på, ligger ifølge Qandil i nærheten av områder der arabiske internflyktninger bor. De fleste bor nær nok til at de kan gå til skolen. Samtidig er det mange som må reise langt for å komme til skole. Noen foreldre spleiser på taxi eller minibuss.

De fleste som dropper ut av skolen, gjør det fordi foreldrene ikke har råd til skyss, eller fordi det ikke er skole i nærheten. Qandil anslår at det er behov for 4-6 nye skoler som dekker samtlige klassetrinn fra folkeskole til videregående i Erbil alene, og minst åtte i områdene rundt byen.

Også en lærer som uttalte seg på folkemøtet i Khabat, viste til språkproblemer i skolen. Særlig var det vanskelig for de litt eldre elevene som hadde begynt på kurdiskspråklig ungdomsskole eller videregående da de kom til KRI. Disse hadde ikke så lett for å lære seg kurdisk som de mindre barna. Flere av deltakerne på møtet poengterte at lang vei til skoler der barna kunne få undervisning på arabisk, skapte problemer fordi det medfører kostnader til transport:

Vi må sende våre barn til skoler som ligger 15-20 km unna. Dette er en utfordring mange ikke klarer å takle. Noen må nesten reise hele veien til Mosul eller til byens nærområder for å få undervisning.

Qandil opplyste at de er i ferd med å bygge en ny skole for arabiske internflyktninger i Khabat.

De ulike kildene påpeker stort sett de samme problemene: overfylte skoler, språkforskjeller, transportkostnader, vanskeligheter med overføring av vitnemål og, for enkelte, ulikheter i undervisningsopplegg. Dette er også hva UNHCR (2012, s. 51) trekker frem som de største problemene for internflyktingenes skolegang i KRI. I og med at tilstrømmingen av internflyktninger fra andre deler av landet nå nesten har stoppet opp, har myndighetene muligheter til å komme på høyde med situasjonen. Seksdoblingen av antall skoler som tilbyr undervisning på arabisk de siste åtte årene, er en indikasjon på positiv utvikling. Samtidig er det lite som tyder på at en helt har oppnådd samsvar mellom behov og tilbud. En kan heller ikke utelukke at tilstrømmingen av flyktninger fra Syria skaper et visst press, selv om de som bor i leire, får undervisning der.

5. ARBEIDSMARKED

De fleste av internflyktingene med arabisk bakgrunn har ikke noe stort personlig nettverk i KRI. For de som lever av strøjobber, er imidlertid ikke dette et stort problem da disse jobbene blir fordelt "på torget" blant dem som møter opp. De fleste arabiske internflyktingene lever av strøjobber, ifølge Qandil. De får ikke uten videre jobber som tilsvarer jobben de hadde på hjemstedet. Den enkeltes språkkunnskaper påvirker mulighetene på jobbmarkedet – det går litt lettere hvis man snakker kurdisk. Yrkesrettede kurs i regi av Qandil er ment å avhjelpe situasjonen. Det er generelt dårlig med jobber for kvinnelige internflyktninger, noe som rammer svært mange internflyktingfamilier da de ofte er ledet av en kvinne. Qandils representant mente at kvinner trolig har noe større muligheter for å skaffe

inntekt hvis de starter egen virksomhet. Ifølge IOM er det ikke noen særregler for internflyktninger som ønsker å starte foretak i KRI.

Qandil påpekte videre at de internflyktningene som studerer ved universiteter i KRI, kan ha lettere for å få kontakter i KRI via det akademiske nettverket, og enkelte av dem klarer også å få seg jobb i det offentlige. Ifølge Qandils representant bør man helst ha kontakter for å få jobb i offentlig sektor, selv om også kvalifikasjoner teller. I privat sektor derimot er det kvalifikasjonene som teller mest.

UNHCR mente at kurdere lettere får jobb i det offentlige, og at araberne derfor stort sett jobber i privat sektor.

IOM (2012, s. 16) har gjennom feltstudier kommet til at den enkelte internflyktning ofte vil ha små sjanser til å skaffe seg tilgang til arbeid, husvære, skole og matrasjoner uten hjelp av en lokal kurdisk innbygger. Dette poenget, særlig i forbindelse med mulighetene til å finne arbeid, blir også fremholdt av UNHCR (2012, s. 51).

På det ovenfor nevnte folkemøtet spurte Landinfos delegasjon forsamlingen om hvordan de gikk fram for å skaffe seg jobb, og om de hadde lyktes med dette. De fortalte at de pleide å møte opp til dagsarbeid for å prøve å finne noe, og at noen av mennene i blant klarte det: ”Vi klarer å skaffe jobb noen ganger, men bare få av oss. Det er mennene som jobber.”

Dagsarbeid blir tilbudt på uformelle møteplasser.

Internflyktningene fortalte videre at det hjelper å ha de rette kontaktene. Noen ganger kan det også dukke opp jobber via slektninger.

Etterspørselen etter ufaglært arbeidskraft er forholdsvis stor i KRI. Det skyldes den omfattende byggingen av boliger og næringsbygg i regionens større byer. Særlig Erbil har i en årrekke hatt svært høy aktivitet i byggesektoren. Dette skaper et stort behov for ufaglærte på kortere eller lengre kontrakter. Likevel ser ikke dette ut til å komme majoriteten av den arabiske internflyktningbefolkningen til gode i særlig grad, da lederne for husholdningene deres som oftest er kvinner. Mange entreprenører er dessuten utenlandske, og de har med egne ansatte som har lavere lønninger (Ordføreren i Penjwin, møte i Erbil oktober 2012). Vanskelighetene internflyktningene opplever på arbeidsmarkedet, synes dermed å kunne vedvare fremover.

6. FORHOLDET TIL LOKALBEFOLKNINGEN

I henhold til Qandils representant behandler det kurdiske samfunnet de arabiske internflyktningene bra. De blir ikke møtt med uvennlige holdninger, snarere det motsatte. Lokalbefolkningen er etter representantens mening stort sett positive til internflyktningene, også de arabiske. Folk er generelt solidariske og imøtekommende, og de hjelper ofte til med klær og mat. De som har økonomiske ressurser, etablerer seg forholdsvis lett i KRI. De kan starte egne foretak, eller de finner jobber uten større problemer. Derimot kan det være tøft for dem som trenger kontakter, men ikke har noen.

Gateliv i Khabat. Kvelden faller på. Foto: Landinfo.

Etter UNHCRs oppfatning forekommer det ikke noen merkbar diskriminering av arabere. Er man først blitt akseptert i det kurdiske samfunnet, gjøres det ingen forskjell enten man er kurder eller araber.

Fra de internt fordrevne arabiske irakerne som Landinfo møtte på folkemøtet i Khabat, var svaret klart: ”Nei, det er ingen forskjellsbehandling mellom oss og kurderne her.” Samtidig hadde de åpenbart få kontakter da de ankom regionen: ”Vi er fremmede her, uten noen kontakter.” En annen syntes at språkforskjellen gjorde det vanskelig å bli integrert i det kurdiske samfunnet, og at dette var særlig problematisk for barna.

Kildene som uttalte seg om dette spørsmålet, er få, men har enten mye erfaring med de arabiske internflyktingene eller er representanter for denne delen av befolkningen. Deres uttalelser peker i samme retning og indikerer at forholdet til lokalbefolkningen ikke er det som skaper mest problemer for internflyktingene.

7. MYNDIGHETENES TILBUD TIL DE ARABISKE INTERNFLYKTINGENE

Ifølge Qandil er det *mukhtar*'en på stedet som hjelper til med å skaffe internflyktingene de basale innretningene de trenger når de skal etablere seg i KRI. Særlig i Erbil-forstaden Khabat skal *mukhtar*'en ha vært spesielt hjelpsom. Qandil viste til at internflyktingene tidligere hadde fått offentlig støtte til skoleskys, men at denne støtten nå var blitt trukket tilbake.

På spørsmål om det i den senere tid hadde vært noen endringer i selvstyremyndighetenes regler og praksis for innreise og opphold i KRI, svarte UNHCR at de ikke hadde registrert slike endringer etter at datagrunnlaget for deres *Eligibility Guidelines* av mai 2012 var blitt innhentet.⁴ Ellers opplyste UNHCR at selvstyremyndighetene ikke tilbyr noen offentlig støtte eller tilretteleggelse for internflyktingene i forbindelse med anskaffelse av bolig. I henhold til UNHCR (2011) har samtlige internflyktingfamilier i KRI krav på 1 million irakiske dinarer (NOK 4700) hver i offentlig støtte. Av totalt om lag 38 000 flyktingfamilier, hadde imidlertid bare 22 000 familier mottatt i underkant av halvparten av denne støtten; 450 000 dinarer (NOK 2140) hver. Det er ikke opplyst hvor mange av disse familiene som er arabiske.

UNHCR viser i samme rapport (2011) til internflyktingenes problemer med å få overført, fornyet og utstedt ulike offentlige ytelser og sivile dokumenter til den provins i KRI som de har tatt opphold i.

Qandil opplyste at matrasjoneringskortet (PDS-kortet) skal fornyes annethvert år. Man må fremdeles reise tilbake til provinsen man flyttet fra, for å få det utstedt.

8. SAMLET INNTRYKK

Situasjonen for de arabiske internflyktingene i KRI fremstår som trygg men vanskelig i den forstand at de fleste ser ut til å leve et liv fra hånd til munn. Arbeids-, inntekts- og boligsituasjonen til flertallet gjør det vanskelig å stabilisere tilværelsen. De ser imidlertid ikke ut til å være utsatt for noe påtrykk fra myndighetene om å flytte fra KRI, ei heller blir de dårlig behandlet av lokalbefolkningen. De av internflyktingene som har økonomiske ressurser og faglige kvalifikasjoner, synes å ha brukbare muligheter til å skaffe seg en stabil tilværelse i KRI.

---

⁴ De fleste av de nyeste av dataene i rapporten er fra 2011.

9. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Alsumaira TV (2012, 10. november). Iraq Kurdistan schools unfitting for students with flow of Syrian displaced. *Alsumaira TV*. Tilgjengelig fra <http://www.alsumaria.tv/news/64671/iraq-kurdistan-schools-unfitting-for-students-with/en> [lastet ned 12. desember 2012]
- IOM Iraq (2012). *Displacement Monitoring and Needs Assessments. Final Report 2012*. Bagdad: IOM Iraq. Tilgjengelig fra <http://www.iomiraq.net/Documents/Annual%20Report%20-%20ENGLISH.pdf> [lastet ned 12. desember 2012]
- Jamal, R. (2008, 19. august). *Educational reform in Kurdistan Region of Iraq*. Bagdad: UNAMI. Tilgjengelig via Reliefweb <http://reliefweb.int/report/iraq/educational-reform-kurdistan-region-iraq> [lastet ned 12. desember 2012]
- Landinfo (2010, 2. august). *Internt fordrevne irakeres muligheter for opphold i det kurdiske selvstyreområdet*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/1340/1/1340_1.pdf [lastet ned 12. desember 2012]
- Udlændingetjeneste, Dansk Flygtningehjælp & Landinfo (2009, 3. juli). *Security and Human Rights Issues in Kurdistan (KRI), and South/Central Iraq (S/C Iraq)*. København: Udlændingetjeneste. Tilgjengelig fra <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/5EAE4A3C-B13E-4D7F-99D6-8F62EA3B2888/0/Iraqreport09FINAL.pdf> [lastet ned 3. januar 2013]
- UNHCR (2011, mai). *Briefing Kit on Internally Displaced Persons: North of Iraq*. Erbil: UNHCR Erbil Field Office.
Rapporten er ikke tilgjengelig på Internett.
- UNHCR (2012, 31. mai). *UNHCR eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Iraq*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4fc77d522.html> [lastet ned 12. desember 2012]
- Usman, R. (2010, 17. oktober). Kirkuk students face curriculum problems. *Kurdish Globe*. Tilgjengelig fra <http://www.kurdishglobe.net/displayArticle.jsp?id=AC0FB01C878ACD2B8F783403CA373AFE> [lastet ned 12. desember 2012]

Muntlige kilder

- Arabiske internflyktninger i Erbil-forstaden Khabat. Folkemøte arrangert ved hjelp av UNHCR 13. oktober 2012.
- IOM. Møte i Erbil 14. oktober 2012.
- Ordfører Reza Mohammed Ismail i Penjwin. Møte 18. oktober 2012.
- UNHCR. Møte i Erbil 13. oktober 2012.
- Qandil. Møte i Erbil 14. oktober 2012.